

Kulturliv

Ånge
kommun

Kulturliv

Senaste utkast: 2023-05-30

Innehållsförteckning

Vad är kulturliv?	3
Kulturlivet i Ånge kommun.....	4
Lagar, regler och normer.....	5
Mål, planer och program	6
Läs mer	8

Vad är kulturliv?

Vad som är kulturliv är svårdefinierat och behöver sällan specificeras närmare, utan kan formas av den enskilda individens upplevelser eller som en del av en grupp eller sammanhang. När det gäller kulturliv som en del av den kommunala verksamheter innefattar det ofta möjligheten att ta del av, att delta vid eller uppleva kultur. Det kan innefatta litteratur, kulturarv, dans, musik, språk, film, konst eller föreningsliv i stort.

Kulturlivet i Ånge kommun

Ånge kommun har ett rikt kulturliv med tillgång till vackra kulturmiljöer, och lokala konstutbildningar och föreningar som skapar flera forum för invånare att delta i kulturaktiviteter. En viktig demokratisk arena för att delta i kulturlivet är biblioteken. I Ånge kommun finns centralbiblioteket i Ånge, men även i Fränsta, Ljungaverk och Torpshammar utöver det finns integrerade skol- och gymnasiebibliotek. För boende utanför kommunens tätorter finns Bibblabilen som åker runt till andra mötesplatser på landsbygden enligt en tidtabell. Det här tillgängliggör litteratur för målgrupper som själva inte kan resa eller som bor långt bort från biblioteken.

I direkt anslutning till Centralbiblioteket finns en konsthall, där allmänheten har möjlighet att ställa ut och uppleva konst. Kommunen har flera lokala konstnärer och föreningar som verkar för ett aktivt kulturliv i Ånge kommun. Ett exempel är Sinnenas konstpark som skapades som ett projekt där lokala konstnärer fick möjlighet att ställa ut sina alster. Kulturnatten är ett årligt evenemang där invånare och besökare kan ta del av kultur under en kväll. Fritidsgårdar kan förutom skolan vara en arena för att uppleva kultur om du är barn eller ungvuxen. Fritidsgårdar finns i Fränsta i och i Ånge tätorter.

Utmaningar och möjligheter

Det är en utmaning är att skapa likvärdiga möjligheter till ett rikt kulturliv både i tätorten och på landsbygden. Utbudet och tillgängligheten att delta i kulturaktiviteter om du bor utanför tätorterna påverkas av tillgängligheten till bil eller annat färdmedel då dessa till stor del är centraliserade till kommunens tätorter. Det här påverkar i första hand barn, unga och ekonomiskt utsatta som inte har samma möjligheter att resa för att delta vid aktiviteter eller evenemang.

Restriktioner som begränsar deltagande i kulturlivet är en barriär som kommunen med aktiv planering kan överkomma, det handlar om tillförlig kollektivtrafik, mötesplatser och lokaler för utförande av aktiviteter samt utbudet som kanske inte är tillgängligt för alla åldersgrupper och kön. Samtidigt finns det möjlighet att delta i kulturaktiviteter som är knutna till hembygdsgårdar eller upplevelsen av kulturmiljöer på landsbygden.

Ånge kommun står inför stora förändringar när det gäller utvecklingen av kommunens tät- och serviceorter. Nya etableringar beräknas skapa ett nytt befolkningsunderlag vilket ställer krav på orternas utveckling och aktivitetsutbud. Konst och platser för att uppleva och delta i kulturlivet kan vara en del i att den här utvecklingen. Exempelvis kan arkitektur och gestaltning kan bidra till platsers attraktivitet, bevarande och tillgängliggörande av kulturmiljöer kan bli spännande besöksmål och offentlig konst kan skapa naturliga mötesplatser och offentliga arenor för evenemang kan uppmuntra till musik, dans och teater.

Lagar, regler och normer

- Bibliotekslagen (2013:801) hanterar ansvarsförhållanden och hur bibliotek ska finnas i alla kommuner. I den 3 § står det att kommunerna ska ansvara för folkbiblioteken och i den 6 § att: *”Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.”*
- Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. I språklagen (2009:600) anges att *det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.*
- Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter belyser **1 §** att *artiklarna 1–42 i Förenta nationernas konvention den 20 november 1989 om barnets rättigheter ska i originaltexternas lydelse gälla som svensk lag.*

Mål, planer och program

Nationella kulturpolitiska mål

Målen för kulturpolitiken är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. För att uppnå de kulturpolitiska målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Inom kulturområdet finns det även riksdagsbundna mål inom:

- De statliga insatserna till stöd för den kommunala kulturskolan
- Litteratur och läsfrämjande
- Nationell språkpolitik
- Arkitektur, form och design
- Arkiv
- Kulturmiljö
- Film

Kulturplan Västernorrland 2023–2026

Den nya kulturplanen klubbades av Regionfullmäktige 30 november 2022. Planen har tagits fram i bred samverkan med kulturskapare, föreningslivet, regionala kulturverksamheter, kommuner och organisationer. Utgångspunkter för arbetet med de regionala kulturplanerna finns i Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Enligt förordningen ska regionerna i sin kulturplan beskriva hur de vill fördela medlen till regionala verksamheter inom exempelvis biblioteksverksamhet, konst- och kulturfrämjande verksamheter och främjande av hemslöjd.

Kulturplanen har tre målområden:

- I Västernorrland tar vi aktiv ställning för konstnärlig frihet samt stärker den kulturella infrastrukturen och det professionella skapandet.
- I Västernorrland vill vi skapa jämlik tillgång till kultur för alla.
- I Västernorrland har kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet en stark roll i samhällsutvecklingen.

Kulturplan Ånge kommun

Ånge kommuns senast framtagna kulturplan är ej gällande. Men i versionen kulturplan 2018–2020 fanns dessa övergripande målsättningar för det kommunala kulturarbetet:

- Kultur för alla

- Kultur är ett perspektiv i samhällsplanering där gårdagens, dagens och morgondagens uttryck förenas
- Samverkan och engagemang
- Kvalitet och öppenhet för det nya
- Kultur och kreativa näringar som profil och attraktionskraft
- Barns och ungas likvärdiga rätt och tillgång till kultur

Biblioteksplan Ånge kommun

Ånge har en biblioteksplan för åren 2021–2026 som beskriver målsättningar och riktlinjer för hur biblioteksverksamheten ska bedrivas under denna tidsperiod. Ånge kommuns biblioteksplan gäller för all kommunal biblioteksverksamhet såsom folkbiblioteket, de integrerade skol- och folkbiblioteken, Bibblabilens verksamhet, skolbiblioteken och gymnasiebiblioteket. Den utgår ifrån artikel 19 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om barnets rättigheter, regional biblioteksplan Västernorrland samt målen och visionen för Ånge kommun. Mål för folkbibliotekens verksamhet är:

- Läsförbättring & Bildning
- Tillgänglighet & Delaktighet
- Digital delaktighet

Läs mer

Kulturplan Västernorrland 2023–2026

Kulturplan Ånge kommun 2018–2022

Biblioteksplan Ånge kommun 2021–2026